

Planul de contingență pentru boala Febra aftoasă

Ediția II

Data ultimei revizii: iunie 2021

2021

CUPRINSUL

ABREVIERI

Link-uri de interes:

CAPITOLUL I: PREVEDERI GENERALE

- 1.1. Descrierea bolii Febra aftoasă
- 1.2. Obiective
- 1.3. Definiții
- 1.4. Etapele sistemului de alertă

CAPITOLUL II: PREVEDERI NORMATIVE

- 2.1. Actele normative care reglementează controlul Febrei aftoase
- 2.2. Prevederi pentru domenii specifice

CAPITOLUL III: COSTURILE COMBATERII BOLII

CAPITOLUL IV: LANȚUL DE COMANDĂ

CAPITOLUL V: CENTRUL NAȚIONAL DE COMBATERE A BOLILOR

- 5.1. Atribuțiile CNCB pentru FA
- 5.2. Componența Centrului Național de Combateră a Bolilor (CNCB)

CAPITOLUL VI: CENTRUL LOCAL DE COMBATERE A BOLILOR

- 6.1. Responsabilitățile CLCB
- 6.2. Sarcinile Unității Locale de Decizie (ULD)
- 6.3. Sarcinile Unității Operaționale Locale (UOL)
- 6.4. Unitatea Locală de Sprijin (ULS)

CAPITOLUL VII: COOPERAREA ÎNTRE CNCB, CLCB ȘI ALTE AUTORITĂȚI

- 7.1. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
- 7.2. Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) și Inspekțiile teritoriale pentru protecția mediului
- 7.3. Ministerul Afacerilor Interne (MAI)
- 7.4. Ministerul Apărării (MA)
- 7.5. Ministerul Economiei și Infrastructurii
- 7.6. Ministerul Finanțelor
- 7.7. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
- 7.8. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
- 7.9. Autoritățile administrației publice locale (APL) de nivelurile întâi și al doilea
- 7.10. Mass-media

CAPITOLUL VIII: GRUPUL NATIONAL DE EXPERTI PENTRU FA

- 8.1. Sarcini ale GNE
- 8.2. Componenta Grupului Național de Experți pentru FA

CAPITOLUL IX: RESURSE

- 9.1. Resurse de personal
- 9.2. **Resurse de echipament și materiale**

CAPITOLUL X: LABORATOARE DE DIAGNOSTIC

CAPITOLUL XI: VACCINAREA DE URGENȚĂ ÎMPOTRIVA FA

CAPITOLUL XII: PROGRAME DE INSTRUIRE A PERSONALULUI

CAPITOLUL XIII: PROGRAME DE INFORMARE ȘI DE CONȘTIENTIZARE A POPULAȚIEI

CAPITOLUL XIV: DISTRUGEREA CADAVRELOR ÎN CAZUL UNEI EPIDEMII MAJORE

CAPITOLUL XV: CURĂȚENIA ȘI DEZINFECȚIA PRIMARĂ ȘI FINALĂ

ANEXE:

Anexa nr. 1: Diagrama Lanțului de Comandă

Anexa nr. 2: Diagrama Centrului Național de Combatere a Bolii

Anexa nr. 3: Diagrama Centrului Local de Combatere a Bolii

Anexa nr. 4: Lista Unităților Operaționale Locale (UOL) din cadrul Centrului Local de Combatere a Bolilor (CLCB)

ABREVIERI:

RM: Republica Moldova
ANSA: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
STSA: Subdiviziune teritorială pentru siguranța alimentelor
MADRM: Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului
MAI: Ministerul Afacerilor Interne
DSBA: Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor
FA: Febra aftoasă
ARN: Acidul ribonucleic
LNR: Laboratorul Național de Referință
I.P. CRDV: I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar
LDSA: Laboratorul de Diagnostic Sănătate Animală
CSE: Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova
CAER: Comisia Antiepidemiologică Excepțională Republicană
APL: Administrația publică locală
UE: Uniunea Europeană
CNCB: Centrul Național de Combatere al Bolilor
CLCB: Centrul Local de Combatere al Bolilor
GNE: Grupul Național de Experți
UCD: Unitatea Centrală de Decizie
UOC: Unitatea Operațională Centrală
UCS: Unitatea Centrală de Sprijin
ULD: Unitatea Locală de Decizie
UOL: Unitatea Operațională Locală
ULS: Unitatea Locală de Sprijin
OIE: Organizația Mondială pentru Sănătate Animală (OIE)
FVO: ([Food and Veterinary Office](#)) - Oficiul Alimentar și Veterinar (OAV) din cadrul Direcției generale Sănătate și Consumatori a Comisiei Europene

Link-uri de interes:

Guvernul Republicii Moldova: <http://www.gov.md>
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului: <http://www.madrm.gov.md>
Ministerul Afacerilor Interne: <http://www.mai.gov.md>
Ministerul Justiției: <http://www.justice.gov.md>
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale: <http://www.msmps.gov.md>
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor: <http://www.ansa.gov.md>
Instituția Publică Centrul Republican de Diagnostic Veterinar: <http://www.crdv.moldagro.md>
Organizația Mondială pentru Sănătate Animală (OIE): <http://www.oie.int>
EUROLEX (link legislativ): <http://www.eurolex.ro>
Comisia Europeană: <http://ec.europa.eu/>
Uniunea Europeană: <http://europa.eu/>
Organizația pentru Agricultură și Alimentație (FAO): <http://www.fao.org/home/en/>

CAPITOLUL I PREVEDERI GENERALE

1.1. Descrierea bolii Febra aftoasă

Febra aftoasă este una din bolile infectocontagioase foarte grave ale animalelor din speciile biongulate (Artiodactila) domestice și sălbatice, în special la bovine, porcine, ovine și caprine.

Incubația bolii este foarte scurtă, cu excreție masivă de virus în mediul exterior, pe toate căile și o rezistență deosebită a agentului cauzal la factorii fizici și chimici.

Aceste trei aspecte explică riscul considerabil pe care îl prezintă boala, prin caracterul epizootic, adesea panzootic și introducerea facilă a virusului pe teritoriile unei țări.

Ultimul caz de febră aftoasă la bovine a fost înregistrat la 12 ianuarie 1979 la ferma de vaci mulgătoare din k-zul „1 Mai”, s. Moara de Piatră, r. Drochia.

Această boală nu a mai afectat teritoriul Republicii Moldova din anul 1980. Ultimul caz de febră aftoasă a fost înregistrat la complexul de porcine din r. Cimișlia, s. Mihailovca (exp. nr. 1143 din 08.04.1980, CRDV).

Febra aftoasă constituie, de asemenea, un pericol economic deosebit. Aceasta poate fi originea unor pierderi economice considerabile de șeptel, prin măsurile restrictive deosebite și prin afectarea, de o manieră fără echivoc, a comerțului cu animale și produse de origine animală.

Date privind importanța, istoricul, etiologia, perioada de incubație, sursele de contaminare, simptomatologia și morfopatologia bolii sunt descrise în Manualul operațional pentru intervenția în focarele de Febră aftoasă, care face parte din prezentul Plan de contingență.

1.2. Obiective

Prezentul plan de contingență (în continuare – Plan) stabilește măsurile ce se aplică în eventualitatea apariției unui focar de boala de Febră aftoasă.

Acest Plan stabilește prevederile normative în care se va interveni pentru controlul și combaterea FA în Republica Moldova. El descrie structurile strategice, tactice și de comandă ce vor interveni atât în cazurile de suspiciune, cât și în cele de confirmare a unui caz de febră aftoasă, la biongulate.

Prezentul plan de luptă contra febrei aftoase trebuie să țină cont de următoarele:

- rapiditatea punerii în aplicare a măsurilor;
- organizarea rațională a comandamentului național și a lanțului de comandă;

- implicarea de mijloace suficiente și adaptate la situație, privind resursele umane și materiale;
- coordonarea în ceea ce privește punerea în aplicare a acestor mijloace.

Pentru buna îndeplinire a prevederilor acestui Plan, trebuie să existe acces la dotări, echipamente, antiseptice și dezinfectante, produse biologice, personal și la alte materiale corespunzătoare necesare pentru eradicarea rapidă și eficientă a focarului de boală. Prezentul Plan a fost elaborat pentru a îndeplini cerințele stipulate de HG Nr. 698 din 25-08-2014 pentru aprobarea Normei sanitar - veterinară privind măsurile de combatere a FA (în continuare Norma sanitar - veterinară), publicat: 05.09.2014 în Monitorul Oficial Nr. 261- 267 art Nr: 752.

El este aplicabil pentru animalele biongulate și este parte a unui set mai larg de activități care contribuie la prevenirea apariției de noi focare și include măsuri pentru îmbunătățirea sistemelor de supraveghere a febrei aftoase, educarea generală a specialiștilor și fermierilor în vederea unei reacții prompte în cazul unor alerte de boală și a reducerii riscului de apariție a bolii.

Procedurile detaliate care vor fi adoptate de către serviciile veterinare, personalul din teritoriu în eventualitatea unui focar de FA, sunt stabilite în Manualul operațional pentru FA care face parte din prezentul Plan de contingență.

Primul obiectiv al Guvernului în gestionarea focarelor de boală de orice natură îl constituie păstrarea statutului de indemnitate la febra aftoasă al Republicii Moldova, scop în care autoritățile Republicii Moldova vor căuta să:

- limiteze la minimum numărul animalelor care trebuie ucise ca urmare a evoluției bolii și să asigure că uciderea acestora va avea loc în condiții corespunzătoare de bunăstare;
- protejeze sănătatea publică;
- afecteze la minim industria alimentară, turismul, agricultura, comunitățile rurale și economia, în general;
- minimalizeze impactul asupra mediului;
- minimalizeze costurile combaterii focarelor de boală.

Acest Plan va fi revizuit și îmbunătățit ori de câte ori este necesar, dar cel puțin odată la fiecare 5 ani.

1.3. Definiții

În sensul prezentului Plan, definițiile de termeni folosiți sânt stipulați la cap. I, pct. 2 din Norma sanitar - veterinară.

1.4. Etapele sistemului de alertă

Această secțiune stabilește mecanismul efectiv în vigoare, pentru a se asigura că răspunsul la un focar de boală poate fi implementat într-o manieră coordonată și

eficientă. Diagrama următoare furnizează o vedere generală asupra pașilor ce trebuie urmați în investigațiile în urma suspiciunii de boală și a acțiunilor ce trebuie întreprinse, dacă boala este confirmată.

La suspiciunea/confirmarea bolii, toate structurile și grupurile de lucru responsabile, intervin urgent pentru instituirea măsurilor de control.

Manualul operațional trebuie să cuprindă procedurile necesare, pentru a avea certitudinea că structurile și grupurile de lucru responsabile sunt notificate la apariția bolii și au instrucțiuni detaliate privind rolul lor în operațiunile de control al bolii.

Pentru un răspuns eficient, se va adopta un sistem de alertă standard, pe culori, după cum urmează:

- CULOAREA **ALBĂ**: în perioadele de liniște epidemiologică, când nu există suspiciune de febră aftoasă;
- CULOAREA **NEAGRĂ**: în cazul în care, RM se va afla în situația unui risc epidemiologic în relație cu țări sau zone vecine, ceea ce necesită un nivel sporit de vigilență. Decizia de a ridica gradul de alertă de la alb, la negru, îi aparține STSA;
- CULOAREA **PORTOCALIE**: când ancheta epidemiologică reliefează o suspiciune de FA pe teritoriul țării. Se recoltează probe și se trimit urgent la IP CRDV pentru confirmarea/infirmarea FA și alte boli veziculose;
- CULOAREA **ROSIE**: când boala a fost deja confirmată.

CAPITOLUL II PREVEDERI NORMATIVE

2.1. Actele normative care reglementează controlul Febrei aftoase

- Legea nr. 221 din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar-veterinară”, publicată: 14.03.2008 în Monitorul Oficial nr. 51-54, art nr: 153;
- Hotărîrea Guvernului nr. 600 din 27.06.2018 „Privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor”, publicat: 29.06.2018 în Monitorul Oficial Nr. 235-244, art Nr: 656;
- Hotărîrea Guvernului nr. 1340 din 04.12.2001 „Cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova”, publicat: 11.12.2001 în Monitorul Oficial Nr. 150-151 art Nr: 1387;
- Hotărîrea Guvernului nr. 973 din 15.08.2016 „Cu privire la comisiile antiepidemice excepționale”, publicat: 19.08.2016 în Monitorul Oficial Nr. 265-276 art Nr: 1056;

- Hotărîrea Guvernului Nr. 698 din 25.08.2014 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de combatere a FA (în continuare Norma sanitar - veterinară), publicat: 05.09.2014 în Monitorul Oficial Nr. 261- 267 art Nr: 752, ce transpune parțial Directiva 2003/85/CE a Consiliului din 29 septembrie 2003 privind măsurile comunitare de combatere a febrei aftoase, de abrogare a Directivei 85/511/CEE și a Deciziilor 89/531/CEE și 91/665/CEE și de modificare a Directivei 92/46/CEE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 306 din 22 noiembrie 2003, p. 1.
- Hotărîrea Guvernului nr. 793 din 22.10.2012 pentru aprobarea „Normei sanitar-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului”, care transpune parțial Regulamentul (CE) 1/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004, publicat: 26.10.2012 în Monitorul Oficial Nr. 222-227 art Nr: 855;
- Hotărîrea Guvernului nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii, publicat: 19.06.2015 în Monitorul Oficial Nr. 150-159, art Nr: 412;
- Hotărîrea Guvernului nr. 645 din 19.07.2010 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor, publicat: 27.07.2010 în Monitorul Oficial Nr. 129-130 art Nr: 730;
- Ordinul nr. 34 din 27.02.2006 al MAIA „Cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor”, publicat : 26.01.2007 în Monitorul Oficial Nr. 010 art Nr: 43 Data intrării în vigoare: 26.01.2007;
- Ordinul nr. 51 din 04.03.2015 al ANSA „ Cu privire la aprobarea Normei sanitar - veterinară privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor”;
- Ordinul nr. 121 din 25.03.2019 al ANSA cu privire la aprobarea Regulamentului privind metodologia de prelevare, ambalare, identificare și transportare a probelor destinate examenelor de laborator din domeniul sănătății și bunăstării animalelor;
- „Programul acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului” este aprobat anual de către Directorul general ANSA;

- Ordinul nr. 401 din 09.07.2018 al ANSA „GHID privind cerințele de intrare/ieșire în/din exploatarea de animale în caz de suspiciune sau confirmare a bolilor extrem de contagioase la animale”.

2.2. Prevederi pentru domenii specifice sunt specificate în Hotărârea Guvernului Nr. 698 din 25.08.2014 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de combatere a FA.

CAPITOLUL III COSTURILE COMBATERII BOLII

Cheltuielile financiare cu despăgubirea animalelor ucise în cadrul aplicării măsurilor de control pentru FA sunt reglementate de H.G. 645/2010 ce stabilește REGULAMENTUL privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării focarelor de boli transmisibile ale animalelor.

În scopul lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor ce implică sacrificarea sau uciderea acestora, se acordă despăgubiri proprietarilor pentru animalele sacrificate, ucise sau altfel afectate, în afara sumelor recuperate prin valorificarea produselor și subproduselor de la animalele sacrificate, ucise sau altfel afectate.

Beneficiari de despăgubiri sînt persoanele juridice și fizice proprietari de animale, în cazul în care animalele sînt deținute cu respectarea normelor legale în vigoare cu referire la declararea și înregistrarea obligatorie în Registrul de stat al animalelor și a cerințelor sanitar-veterinare, care au suportat pagube în urma aplicării acțiunilor de lichidare rapidă a focarelor de boli transmisibile prevăzute în anexa nr.1 la Regulamentul sus-mentionat.

Animalele care fac obiectul despăgubirilor trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- ✓ Să fie deținute cu respectarea normelor sanitar – veterinar în vigoare;
- ✓ Toate animalele din speciile bovine, ovine, caprine, porcine, cabaline, asini și a descendenților obținuți prin încrucișarea acestora, toate exploatațiile (gospodăriile) în care se întrețin sau se manipulează aceste animale, fie fermă, stîină, tîrg, abator, vor fi identificate și înregistrate în Baza de Date a **Sistemului de Identificare și Trasabilitate a Animalelor (SITA)**, ce constituie Registrul de Stat al Animalelor.

Suma pierderii suportate de proprietar prin sacrificarea, uciderea sau afectarea în alt mod a animalului, la data cînd a avut loc acțiunea de lichidare a focarului de boală, se stabilește de către o comisie de evaluare, constituită din: reprezentantul direcției raionale/municipale pentru agricultură și alimentație, medicul veterinar

oficial din cadrul STSA, primarul localității sau reprezentantul acestuia, cu participarea proprietarului de animale, sau după caz un reprezentant al acestuia.

Fondurile bugetare de urgență se asigură pentru:

- a) în cazul acțiunilor de importanță deosebită ce se întreprind pentru lichidarea rapidă a focarelor de boli transmisibile, prin sacrificarea unor animale și prin alte măsuri ce se impun pentru prevenirea difuzării epizootiilor și pentru apărarea sănătății efectivelor de animale;
- b) sacrificarea unor animale și alte măsuri ce se impun pentru prevenirea epizootiilor și apărarea sănătății efectivelor de animale, în cazul acțiunilor de importanță deosebită prevăzute la lit. a) acestui punct;
- c) plata despăgubirilor ce i se cuvin proprietarului pentru animalele ucise;

În situații determinate de urgențe epizootice, conform Legii 1228 din 27.06.1997 despre „Regulamentul privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului”, se poate apela la fondul de urgență al Guvernului pentru alocări financiare suplimentare în cadrul Fondului pentru combaterea epizootiilor, destinat lichidării focarelor de boală.

În cazul în care este necesar personal auxiliar pe o perioadă determinată, cheltuielile ocazionate de plata manoperei, diurnei, transportului, cazării, ore suplimentare etc, se va face din bugetul local al autorității publice locale în temeiul Legii nr. 397 din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.

În anumite situații ANSA în temeiul alin (4) al art. 14 din Legea nr. 221/2007, poate să își asume cheltuielile prevăzute în alineatul anterior.

Costurile cu echipamentele, ustensilele și materialele consumabile pentru intervenții în caz de urgență se face din Fondul pentru combaterea epizootiilor.

Se mai suportă din fondul pentru combaterea epizootiilor următoarele activități:

- ✓ Prelevarea de probe suplimentare în cadrul aplicării măsurilor de control al bolii și transportul acestora la laborator;
- ✓ Sacrificarea, transportul carcaselor, transportul și distrugerea materialelor contaminate;
- ✓ Cheltuielile ocazionate de elaborare a programului de intervenție în situații de necesitate și, în general, toate cheltuielile de pregătire a operațiunilor sunt finanțate din fondurile bugetare destinate serviciilor veterinare pentru activități curente;
- ✓ Plata suplimentară pentru salariați (ore suplimentare, angajări temporare, cheltuieli de transport și diurnă);
- ✓ Procurarea echipamentelor și alte materiale de protecție;
- ✓ Costurile privind vaccinarea de urgență (necesitate) a animalelor;
- ✓ Costurile privind operațiunile de curățenie, sanitație, dezinsecție, deratizare.

CAPITOLUL IV LANȚUL DE COMANDĂ

La nivel central (guvernamental), conducătorul Lanțului de Comandă în controlul bolilor la animale este Prim – ministru, președintele Comisiei pentru Situații Excepționale Republicane, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1340 din 04.12.2001 „*Cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova*”, Publicat: 11.12.2001 în Monitorul Oficial Nr. 150-151 art Nr : 1387.

În cazul confirmării unui focar de FA pe teritoriul RM, la nivelul Comisiei pentru Situații Excepționale Republicane se constituie **Centrul Național de Combatere a Bolilor** sub conducerea nemijlocită a Prim – ministrului, președintele CSE.

La nivel local prin dispoziții ale Comisiilor pentru situații excepționale raionale/municipale se constituie Centrele Locale de Combatere a Bolilor (CLCB).

Diagrama Lanțului de Comandă este prezentată în Anexa nr.1

CAPITOLUL V CENTRUL NAȚIONAL DE COMBATERE A BOLILOR (CNCB)

5.1. Atribuțiile CNCB pentru FA

CNCB funcționează, ca organism interministerial de management, în cadrul CSE.

CNCB este responsabil de politica și operațiunile adoptate în combaterea BN la nivel național și în conformitate cu prevederile normei sanitare veterinare pentru controlul BN are următoarele atribuții:

- coordonează implementarea Deciziilor adoptate de către Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova;
- conduce și monitorizează operațiunile centrelor locale de control al bolii;
- definește măsurile de control necesare;
- asigură aplicarea promptă și eficientă a măsurilor prevăzute în baza normativă de control al FA de către centrele locale de combatere al bolii;
- mobilizează personalul și alte resurse la CLCB;
- menține legătura cu IP CRDV;
- creează unui grup național de experți, care va efectua expertiza și va ajuta autoritățile relevante în procesul de pregătire pentru eradicarea bolii;
- organizează, dacă este necesar, a examinărilor clinice pe întreg teritoriul RM;
- coordonează deciziile privitor la efectuarea sacrificării preventive;
- coordonează utilizarea fondurilor de stat pentru eradicarea FA;
- coordonează implementarea măsurilor de eradicare a bolii pe întreg teritoriul țării și controlul asupra îndeplinirii lor;
- menține contactul cu IP CRDV;

- menține legături strânse cu autoritățile competente din domeniul mediului pentru coordonarea acțiunilor privind siguranța în domeniul sănătății publice și a mediului;
- menține legătura cu presa și alte mijloace de informare;
- menține legătura cu organele de poliție pentru a asigura aplicarea măsurilor legale specifice;
- organizează, dacă este cazul, campanii de vaccinare de urgență, delimitarea zonelor de vaccinare și stabilirea cantităților de vaccin necesare în cazul vaccinării de urgență.

5.2. Componenta Centrului Național de Combatere a Bolilor (CNCB), care are trei unități guvernamentale, după cum urmează:

- ✓ **Unitatea Centrală de Decizie (UCD)**, în această structură intră: Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării regionale și Mediului, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Finanțelor.
- ✓ **Unitatea Operațională Centrală (UOC)** alcătuită din colaboratori din cadrul subdiviziunilor instituțiilor implicate în gestionarea situației de urgență, și care are rol de implementare al deciziilor adoptate în UCD;
- ✓ **Unitatea Centrală de Sprijin (UCS)**, în care intră alte instituții, care pot acorda ajutor, în cazul evoluției unor boli majore la animale.

Diagrama CNCB este prezentată în Anexa nr. 2.

5.2.1. Unitatea Centrală de Decizii (UCD)

Este o structură cu rol de decizie, coordonare și control a CNCB și este compusă din reprezentanți ai ministerelor și ai celorlalte instituții publice centrale desemnate în Comisia pentru Situații Excepționale Republicană.

UCD este condusă de Prim – ministru.

UCD are următoarele atribuții principale:

- a) definirea și stabilirea strategiei de control și de combatere a bolilor;
- b) coordonarea activităților de colaborare dintre autoritățile și instituțiile publice cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență;
- c) emiterea deciziilor și a instrucțiunilor, în condițiile legii;
- d) analizarea informațiilor primite din teritoriu și transmise prin intermediul UOC.

5.2.2. Unitatea Operațională Centrală (UOC) are următoarele atribuții:

- a) centralizarea și evaluarea informațiilor primite din teritoriu și transmiterea lor către UCD;
- b) notificarea internă și internațională a bolii;
- c) transmiterea către CLCB a deciziilor și a instrucțiunilor, emise potrivit legii și urmărirea implementării lor;
- d) verificarea corectitudinii aplicării măsurilor de control și combatere a bolii de către centrele locale de combatere a bolilor;

- e) colaborarea cu autoritățile și instituțiile publice competente la nivel teritorial cu privire la planificarea măsurilor de control și combatere a bolii;
- f) colaborarea cu instituțiile din țările limitrofe și din lume în ceea ce privește combaterea bolilor;
- g) evaluarea experienței a altor state cu privire la combaterea bolilor;
- h) organizarea și realizarea de întruniri în vederea perfecționării, prin schimburi de experiență, a personalului cu atribuții în controlul și combaterea bolilor;
- i) asigurarea sprijinului tehnic de specialitate sanitar-veterinar necesar pentru intervenție în focarele de boală, precum și la punctele de frontieră și dispunerea măsurilor necesare conform competențelor;
- j) alte atribuții legate de controlul și combaterea bolii.

Unitatea Operațională Centrală este condusă de directorul general ANSA.

Adjunctul șefului UOC este șeful DSBA din cadrul ANSA.

Sarcinile șefului Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor

- a) stabilește și pregătește întâlnirile, prezentările și misiunile cu FVO și țările terțe în ceea ce privește boala care evoluează în teren;
- b) monitorizează evoluția bolii și în alte țări, după cum este necesar;
- c) se asigură că notificarea internațională inițială este făcută în termen;
- d) ține legătura cu OIE și țările terțe, după notificarea inițială;
- e) participă la întâlnirile CNCB și UCD;
- f) consiliază asupra strategiilor și opțiunilor de combatere și control al bolii;
- g) supervizează și consiliază activitățile în domeniul de ecarisare, dezinfecție și control al mișcărilor;
- h) consiliază conducerea CNCB asupra evenimentelor semnificative;
- i) reactualizează periodic rapoartele pentru CNCB și Cabinetul Prim-ministrului;
- j) participă, din partea Guvernului, la conferințele de presă și dă interviuri în media când este necesar;
- k) se asigură că sunt disponibile resursele de personal și materiale necesare bunei funcționări a CNCB;
- l) se asigură că bunăstarea personalului implicat în combaterea focarelor este respectată.

5.2.3. Unitatea Centrală de Sprijin

Membri:

- ✓ Consultanți și reprezentanți din domenii specifice ale Ministerelor și organizațiilor relevante;
- ✓ Personal administrativ suplimentar.

Sarcini:

- ✓ Comunicarea efectivă și eficientă cu celelalte părți ale CNCB;
- ✓ Asigurarea personalului suplimentar necesar în activitățile de evaluare a animalelor, ucidere, ecarisare, curățare și dezinfecție;

- ✓ Asigurarea și administrarea resurselor și echipamentelor cu care se intervine în focarele de boală;

CAPITOLUL VI

CENTRUL LOCAL DE COMBATERE A BOLILOR (CLCB)

Pentru sprijinirea acțiunilor de luptă împotriva FA la nivel local, prin dispoziții ale Comisiilor pentru situații excepționale raionale/municipale se constituie CLCB. Acestea reprezintă structura specifică cu responsabilități în combaterea BN la nivel local. Structura ierarhică este asemănătoare cu a CNCB.

6.1. Responsabilitățile CLCB

- a) implementează strategii de control și combatere în cazul suspiciunii sau confirmării bolii;
- b) efectuează investigații clinice imediate în cazul suspiciunilor de boală;
- c) recoltează și transportă probele către laboratorul de diagnostic, în conformitate cu Manualul de diagnostic pentru FA;
- d) notifică suspiciunea de boală către ANSA, cât mai curând posibil;
- e) notifică confirmarea de boală către ANSA, cât mai curând posibil;
- f) cooperează cu alte servicii și cu autoritățile administrației publice locale pentru a garanta eradicarea cât mai rapidă a febrei aftoase;
- g) asigură efectuarea anchetelor epidemiologice de către medicii veterinari instruiți;
- h) recunoaște exploatațiile de contact și să decida ce măsuri trebuie aplicate;
- i) stabilește zonele de protecție și de supraveghere;
- j) formează grupuri de specialiști responsabili de anumite acțiuni în zona de supraveghere și de protecție;
- k) asigură efectuarea catagrafiei în zonele de protecție și supraveghere;
- l) asigură efectuarea controlului periodic al tuturor exploatațiilor din zona de protecție, în scopul evitării răspândirii virusului FA;
- m) stabilește restricții și eliberează decizii de restricție către deținătorii de animale și a informărilor către restul populației;
- n) închide târgurile de animale din zonele de protecție și supraveghere și monitorizarea mișcărilor de animale și a materialului seminal, ovulelor și embrionilor;
- o) organizează și controlează procesele de sacrificare și distrugere a animalelor;
- p) organizează și controlează procedurile de curățire și dezinfectare a exploatației contaminate;
- q) în cazul suspiciunii de boală în raioanele limitrofe, stabilește legături cu CNCB și cu STSA din raionul/municipiul afectat, pentru determinarea demarcării zonelor de protecție și a zonelor de supraveghere comune.

CLCB este condus de Președintele Consiliului raional/municipal.

În îndeplinirea sarcinilor, el este asistat de către șeful secției supraveghere sanitar - veterinară din cadrul STSA ale cărui sarcini sunt următoarele:

- a) Menține lista focarelor de boală, tipurile de exploatații și efectivele de animale pe specii, care au fost și a celor care urmează să fie sacrificate/ucise;
- b) Monitorizează procedurile de evaluare a animalelor, uciderea, ecarisarea, curățarea, dezinfectia și repopularea exploatațiilor;
- c) Verifică și compară datele din rapoartele zilnice către CLCB;
- d) Menține o listă a amplasamentelor infectate, a tipurilor de ferme pe specii, la care s-a efectuat ecarisarea, precum și a celor care urmează să fie ecarisate;
- e) Menține o listă a amplasamentelor infectate în care au fost efectuate operațiunile de curățenie și dezinfectie, în vederea stabilirii datelor la care se vor ridica măsurile de restricție;
- f) Emite note de serviciu, când este cazul.

În componența CLCB, intră:

- **Unitatea Locală de Decizie (ULD).** Este condusă de Președintele Consiliului raional/municipal, care îl are ca adjunct pe șeful STSA. In componența ULD mai intră: STSA, direcțiile pentru situații excepționale, inspectoratele teritoriale de Poliție, direcțiile agricole, inspectoratele ecologice raionale etc.;
- **Unitatea Operațională Locală (UOL).** Este condusă de șeful STSA, care are în componență secția supraveghere sanitar-veterinară și personal auxiliar din cadrul subdiviziunilor instituțiilor implicate în gestionarea situației de urgență;
- **Unitatea Locală de Sprijin (ULS)** se află în subordinea reprezentanților Cancelariei de Stat care răspund la comanda Președintelui Consiliului raional/municipal. Din ULS, fac parte primăriile localităților din raion sau municipiu.

Diagrama CLCB este prezentată în Anexa nr. 3.

6.2. Sarcinile ULD

- a) stabilește planul de acțiune pentru controlul bolii, în conformitate cu prevederile legale și recomandările primite de la UCD și îl aprobă;
- b) identifică mijloacele necesare uciderii și personalul calificat în acest sens;
- c) identifică unitățile pentru incinerarea animalelor sacrificate și mijloacele de transport către incineratoare sau locurile de îngropare;
- d) în cazul în care nu există capacitate de distrugere a cadavrelor, identifică terenurile adecvate pentru incinerarea/îngroparea animalelor ucise, obținând autorizațiile de mediu necesare acestei activități;
- e) monitorizează implementarea planului de acțiune;
- f) stabilește responsabilități pentru membrii UOL, pe sectoare de activitate;
- g) analizează periodic progresele controlului bolii și eficiența acțiunilor întreprinse, luând măsurile ce se impun în completarea lor;
- h) identifică mijloacele tehnice, utilajul, sursa de carburant etc., necesare intervenției în focar;
- i) accesează fondurile de rezervă ale Guvernului necesare intervenției pentru aplicarea măsurilor de control în focar.

6.3. Sarcinile UOL

UOL se constituie la nivelul STSA, prin Ordin al șefului STSA și trebuie să cuprindă trei compartimente: **compartimentul epidemiologie, compartimentul aprovizionare cu materiale și compartimentul operativ**, care este constituit din echipele de intervenție în focar. Sarcinile UOL:

- a) stabilește măsurile de control al bolii în exploațiile infectate în caz de focar:
  - instituirea de restricții asupra exploatațiilor;
  - evaluarea animalelor ce urmează a fi ucise în vederea compensării;
  - uciderea animalelor;
  - distrugerea cadavrelor rezultate;
  - distrugerea furajelor suspecte de contaminare;
  - curățarea și dezinsecția incintelor, spațiilor și a echipamentelor folosite;
  - deratizarea și dezinsecția;
- b) menține lista focarelor de boală;
- c) identifică exploatațiile cu animale și efectuează recensământul speciilor receptive la FA diagnosticată în exploatațiile populației sau în exploatațiile comerciale aflate în interiorul zonelor de protecție și supraveghere, precum și în exploatațiile de contact;
- d) efectuează investigația epidemiologică, înregistrează datele colectate cu ocazia investigațiilor epidemiologice, a certificatelor de mișcare emise în perioada anterioară confirmării bolii de către medicii veterinari oficiali (inspectorii raionali), a personalului și a echipamentului folosit etc.;
- e) elaborează hărțile GIS ale zonelor de restricție ale focarului;
- f) alcătuiește echipele de monitorizare ale stării de sănătate ale animalelor și inspectează efectivele de animale din zonele de protecție și supraveghere cât mai curând posibil după confirmarea bolii;
- g) în urma luării deciziei în CNCB sau CLCB privind uciderea animalelor din exploatații, alcătuiește echipele operative și le transmite Dispoziția de ucidere;
- h) contractează, din personalul existent la nivelul raionului/municipiului echipele necesare de intervenție în teren și monitorizează procedurile de evaluare a animalelor, ucidere, ecarisare, curățare, dezinsecție și repopulare a exploatațiilor;
- i) monitorizează datele din rapoartele zilnice transmise către CLCB;
- j) dispune reactualizarea zilnică a listei focarelor, a exploatațiilor cu specii receptive și a efectivelor de animale pe specii, sacrificate/ucise și a celor care urmează să fie sacrificate/ucise;
- k) dispune reactualizarea zilnică a listei focarelor în care au fost efectuate operațiunile de curățenie și dezinsecție, în vederea stabilirii datelor la care se vor ridica măsurile de restricție;
- l) aprovizionează cu materiale de intervenție echipele din focar;
- m) emite proceduri, ordine, dispoziții și instrucțiuni, când este cazul.

Echipe implicate în controlul FA de la nivelul UOL

Sunt constituite atâtea echipe câte sunt necesare în funcție de mărimea focarului. Numărul de membri din echipă depinde de mărimea exploatației în care sunt aplicate măsurile de control.

a) Echipa de efectuare a catagrafiei animalelor

Efectuează un recensământ al tuturor categoriilor de animale din speciile receptive la FA, înregistrarea numărului de animale care sunt deja moarte, infectate sau care ar putea fi infectate. Informațiile din recensământ trebuie să fie actualizate și furnizate, la cerere și să poată fi verificate la fiecare vizită.

b) Echipele de ucidere

În cazul în care uciderea nu se execută cu personal aparținând unor firme specializate, la nivelul UOL se organizează echipe de ucidere alcătuite din personalul identificat de fiecare STSA, în cadrul Planului de contingentă adaptat la nivel raional/municipal.

Personalul care ucide animalele, precum și cel care direcționează și contenționează animalele trebuie să fie instruit conform prevederilor HG nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii și să dețină competențe în acest sens.

Componenta unei echipe de ucidere este următoarea:

- 1 veterinar care planifică și conduce activitățile de ucidere;
- 1 asistent pentru întocmirea evidențelor animalelor ucise;
- 2-3 persoane pregătite pentru asomarea și uciderea animalelor și care dețin certificat de competență în acest scop;
- 2-4 persoane cu competențe în dirijarea, manipularea și imobilizarea animalelor;
- 4-6 persoane pentru degajarea adăpostului și încărcarea animalelor în mijloacele de transport la fabrica de neutralizare sau la locul de îngropare;

c) Echipa de dezinfectie, dezinfecție și deratizare

În cazul în care dezinfectia, dezinfecția și deratizarea nu se execută cu personal, aparținând unor firme specializate, la nivelul UOL se organizează echipe DDD alcătuite din personalul identificat de fiecare STSA, în cadrul Planului de contingentă adaptat la nivel raional/municipal.

Componenta unei echipe DDD este următoarea:

- 1-3 persoane specializate în activitățile de DDD;
- 2-3 persoane care să supravegheze funcționalitatea dezinfectoarelor rutiere și să asigure schimbul soluțiilor dezinfectante. Acest personal poate face parte din rândul altor structuri administrative (carabinieri, pompieri, armată etc);

d) Echipa de monitorizare a implementării măsurilor de control

Din această echipă fac parte inspectorii veterinari de la nivelul STSA.

e) Echipa pentru construcția dezinfectoarelor rutiere

Din această echipă fac parte 4-6 persoane din APL parte a CLCB, cu atribuții în situațiile de urgență (carabinieri, pompieri, armată etc.).

f) Echipa pentru investigația epidemiologică și pentru examinarea clinică a efectivelor din zonele de restricție

Din echipa de examinare clinică a animalelor din zonele de restricție fac parte:

- 1-2 veterinari;
- 1 asistent veterinar pentru înregistrarea datelor.

6.4. Unitatea Locală de Sprijin

ULS are în componență reprezentanți ai primăriilor comunităților afectate și reprezentanți ai celorlalte structuri implicate în controlul bolii la nivel local.

Atribuțiile ULS este să asigure cu personal auxiliar, materiale, mijloace și logistica necesare CLCB pentru a-și îndeplini sarcinile.

CAPITOLUL VII COOPERAREA ÎNTRE CNCB, CLCB ȘI ALTE AUTORITĂȚI

Gestionarea, controlul și eradicarea focarelor de boală solicită răspunsul coordonat al ANSA, împreună cu alte autorități și organisme ale statului, parte componentă a CNCB ori CLCB.

În funcție de mărimea și extinderea focarului, următorii parteneri operaționali vor fi implicați în cooperarea cu ANSA în activitățile de combatere ca răspuns la confirmarea unui focar.

Autoritățile și instituțiile publice implicate în supravegherea, prevenirea și controlul BN sunt Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, APL de nivelurile întâi și al doilea, Mass-media.

Ministere și organizații guvernamentale cu rol cheie

7.1. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

În condițiile art. 7 din Legea nr. 221 din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar-veterinară”, ANSA are următoarele atribuții și responsabilități:

- să informeze crescătorii de animale privind evoluția FA în lume, precum și măsurile ce trebuie aplicate pentru prevenirea apariției bolii pe teritoriul RM;
- să elaboreze și să promoveze Programul de supraveghere, prevenire și control al FA în RM;
- să elaboreze și actualizeze procedurile specifice privind prevenirea, combaterea și controlul FA;

- să monitorizeze, evalueze și gestioneze datele privind evoluția FA;
- să aloce și să elibereze fondurile necesare achiziției echipamentelor și materialelor necesare testării în laborator a probelor recoltate pentru diagnosticul de laborator și să asigure respectarea termenelor de diagnostic, pentru identificarea precoce a virusului FA;
- să reactualizeze periodic analiza de risc, în funcție de evoluția epizootică a FA în lume și în țările vecine;
- să reactualizeze, atunci când este cazul, Planul de contingență și Manualul operațional pentru FA, aprobat prin prezentul Ordin;
- să inițieze măsurile de control la confirmarea oficială a FA;
- să solicite, în situația creșterii gradului de risc sau a confirmării oficiale a FA, întrunirea CSE, constituită potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1340 din 04.12.2001, în vederea convocării CNCB;
- să coordoneze implicarea APL, în scopul fortificării acțiunilor de prevenire a răspândirii virusului FA pe teritoriul RM;
- să asigure sau să efectueze demersuri pentru identificarea resurselor umane, a resurselor financiare și a materialelor pentru implementarea măsurilor de control al bolii;
- să monitorizeze măsurile de control aplicate în focar;
- să asigure aplicarea măsurilor prevăzute de legislație în vigoare pentru uciderea păsărilor;
- să monitorizeze aplicarea măsurilor de ecarisare în focar;
- să asigure notificarea FA organismelor internaționale de profil și să raporteze stadiului de aplicare a măsurilor de combatere a bolii;
- să solicite, în funcție de modificarea situației epidemiologice veterinare, întrunirea CSE ori de câte ori este necesar, pentru dispunerea de măsuri privind mobilizarea forțelor de intervenție necesare aplicării măsurilor de control al bolii prevăzute de legislația în vigoare;
- să informeze călătorii, la punctele de trecere a frontierei de stat, cu privire la unele restricții sanitar-veterinare dispuse ca urmare a evoluției bolii.

7.2. Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului

MADRM este structura administrativă publică pentru protecția și îmbunătățirea mediului în Republica Moldova. La nivel raional/municipal, politica MADRM este implementată prin Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului.

Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului au rolul cheie de a autoriza activitățile cu impact potențial asupra mediului și de a asigura conformarea cu prevederile legale.

În timpul focarelor de boală, Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului vor conlucra cu autoritățile locale veterinare, acordând sprijin pentru minimalizarea impactului pe care îl au activitățile de eradicare a unui focar asupra mediului și vor identifica soluții pentru ecarisarea alternativă, acolo unde metodele de ecarisare convenționale nu pot fi aplicate.

MADRM și Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului au următoarele sarcini:

- a) să participe la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile de aplicare în focarul de boală;
- b) să acorde consultanță CNCB și CLCB, în special în ceea ce privește opțiunile de distrugere a cadavrelor în zona de interes, prin îngropare, sau prin ardere, apoi îngropare;
- c) să identifice și să aprobe terenuri de pe raza raionului/municipiului care pot servi neutralizării alternative;
- d) să stabilească terenurile și a suprafețelor unde pot fi desfășurate acțiuni de denaturare a dejecțiilor și gunoiului și/sau oricăror alte materiale contaminate;
- e) să execute analiza de risc, acolo unde este cazul, privind impactul activităților de recuperare a terenurilor folosite pentru îngroparea cadavrelor și deversarea apelor reziduale rezultate în urma combaterii focarului;
- f) să consilieze în probleme privind prevenirea poluării în urma operațiunilor de curățare și dezinfecție;
- g) să monitorizeze impactul pe care îl au activitățile de control al focarelor de boală asupra mediului;
- h) să sancționeze încălcarea prevederilor legale privind protecția mediului, prevenirea riscurilor și limitarea amenințărilor de ordin ecologic, respectiv poluarea resurselor de apă, a aerului, diminuarea fertilității solului în timpul activității de control al focarelor de boli majore;
- i) să controleze activitățile cu impact asupra mediului înconjurător, și să aplice sancțiuni contravenționale prevăzute de legislația în domeniul protecției mediului;
- j) să controleze modul de respectare a legislației de mediu privind ariile naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei, faunei sălbatice și acvaculturii în activitatea de control al focarelor de boli majore;
- k) să urmărească respectarea condițiilor din autorizația de mediu în activitatea de control al focarelor de boli majore;
- l) să elaboreze și să prezinte **Guvernului**, în termene proximale, propuneri de perfecționare a cadrului normativ necesar eficientizării combaterii și eradicării focarelor de FA;
- m) să inspecteze domeniile din gestiune în scopul depistării cadavrelor de animale sălbatice;
- n) să testeze, în comun cu ANSA, animalele sălbatice găsite moarte în scopul depistării prezenței virusului FA.

În timpul evoluției focarelor de boală, Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului vor furniza, acolo unde este cazul, persoane de legătură cu nivelele de legătură strategic (ANSA), tactic (CNCB) și operațional (CLCB).

7.2.1. *Angenția „Moldsilva”*

- notifică ANSA, în regim de urgență, cu privire la creșterea mortalității și morbidității a animalelor sălbatice.

7.3. Ministerul Afacerilor Interne (MAI)

Să participe, împreună cu **Serviciul Vamal**, în controale la toate punctele de trecere a frontierei de Stat, în vederea identificării în bagajele călătorilor a produselor de origine animală, a căror introducere în Republica Moldova este interzisă, iar în cazul depistării acestora se vor confisca și se vor denatura.

Să organizeze, în comun cu **ANSA**, operațiuni destinate depistării transportării ilicite de animale și produselor acestora.

Să reglementeze traficul transportului, însoțirea acestuia la transportarea cadavrelor spre locul de neutralizare, precum și aplicarea restricțiilor privind circulația produselor provenite de la animale în zonele de restricție stabilite.

Să combată, împreună cu **APL și ANSA**, comerțul stradal neautorizat și organizarea de târguri de animale neautorizate.

Să acorde **autorităților administrației publice locale, prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență**, suportul și logistica necesară aplicării măsurilor de combatere și eradicare a focarelor de FA.

Ministrul Afacerilor Interne este parte a CNCB. Structurile lui teritoriale asigură paza obiectivelor și sprijină autoritățile în aplicarea măsurilor de control al FA.

Din Ministerul Afacerilor Interne fac parte:

7.3.1. Inspectoratul General de Poliție și Departamentul Trupelor de Carabinieri

Rolul forțelor de poliție și carabinieri în combaterea focarelor de boală este de a menține ordinea publică și de a proteja personalul veterinar în timpul aplicării măsurilor de control, acolo unde proprietarul se opune intervenției. Implicarea este dependentă de severitatea și de natura cerințelor.

Sarcinile forțelor de poliție și ale carabinierilor sunt:

- să participe la întrunirile CNCB/CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile de aplicare în focarul de boală;
- să conlucreze strâns cu autoritățile locale pentru a controla mișcările de animale și pentru respectarea restricțiilor în zonele de control a bolii, stabilite de CLCB;
- să furnizeze consultanță autorităților veterinare în gestionarea și coordonarea incidentelor majore;
- să supravegheze, în colaborare cu autoritățile locale, respectarea restricțiilor asupra mișcărilor de animale în zonele de protecție și de supraveghere;
- să furnizeze sprijin în urgențe, în mod special la obținerea permisului de acces în exploatații (ferme/curți);
- să participe la instalarea barierelor pe drumurile de acces, acolo unde restricțiile o cer;
- să gestioneze perturbările liniștii publice ce pot apărea la locurile de neutralizare a cadavrelor și de impunere a restricțiilor de mișcare a animalelor;
- să ajute la oprirea și verificarea în trafic a legalității și respectarea prevederilor HG nr. 793 din 22.10.2012 pentru aprobarea „Normei sanitar-

veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului”, care transpune parțial Regulamentul (CE) 1/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004;

- să participe la supravegherea operațiunilor de neutralizare prin incinerare la fața locului, ca metodă alternativă și ia măsuri pentru a preîntâmpina eventualele incendii.

7.3.2. Poliția de Frontieră

Rolul Poliției de Frontieră în evoluția focarelor de boli majore este:

- să participe la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile efectuate în focarul de boală;
- să controleze, la punctele de trecere ale frontierei de stat, legalitatea și circulația transporturilor de animale susceptibile, precum și mărfurile alimentare interzise din bagajele călătorilor;
- să comunice autoritățile veterinare locale sau centrale informații referitoare la descoperirea cadavrelor de animale sălbatice, care poate fi determinat de boală, despre care au luat cunoștință pe timpul executării misiunilor de supraveghere a frontierei RM;

7.3.3. Serviciul Protecție Civilă și Situații Excepționale (SPC și SE) și Direcțiile raionale/municipale pentru Situații Excepționale

Sarcinile SPC și SE și a structurilor subordonate în controlul bolilor majore sunt:

- participă la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile adoptate în focarul de boală;
- coordonează acțiunile angajaților proprii (DSE, pompieri etc.) implicate în managementul situațiilor de urgență;
- asigură logistica intervenției structurilor proprii și pune la dispoziția altor structuri tehnică, materiale și echipamente, dacă le deține;
- contribuie la construirea și supravegherea filtrelor de dezinfecție rutiere;
- participă la supravegherea operațiunilor de neutralizare prin incinerare la fața locului și ia măsuri pentru a preîntâmpina eventualele incendii;
- asigură alte operațiuni din categoria „situațiilor de urgență” identificate în cadrul CLCB, ca necesare în controlul bolii.

7.4. Ministerul Apărării

- să participe, prin reprezentanți, la ședințele CNCB, respectiv ale CLCB;
- să asigure sprijinul acțiunilor desfășurate pentru controlul FA, cu resurse umane și materiale, respectând prioritatea misiunilor de bază ale structurilor cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență.

7.5. Ministerul Economiei și Infrastructurii

- să asigure, în comun cu APL și ANSA, instituirea punctelor de dezinfecție și filtrelor sanitare pe drumurile publice aflate în administrația acestora;

- să asigure, în comun cu Ministerul Afacerilor Interne, semnalizarea corespunzătoare a punctelor de dezinfecție, în conformitate cu prevederile Regulamentului circulației rutiere;
- să asigure, la solicitarea ANSA, în comun cu MAI, redirecționarea unităților de transport pe alte trasee, în scopul evitării traversării localităților infectate cu virusul FA și ulterioara diseminare a acestuia.

7.6. Ministerul Finanțelor

- să asigure suplinirea bugetului ANSA, cu surse financiare egale cu sumele cheltuite pentru eradicarea și combaterea focarelor de boală înregistrate;
- să asigure suplinirea bugetului ANSA cu surse financiare destinate despăgubirilor ce urmează a fi achitate proprietarilor de animale care au fost ucise în scopul eradicării focarelor de boală;
- să acorde APL mijloacele financiare necesare aplicării măsurilor de combatere și eradicare a focarelor de boală.

7.6.1. Serviciul Vamal

- să asigure informarea călătorilor la punctele de trecere a frontierei de stat, cu privire la restricțiile sanitare – veterinaare dispuse ca urmare a evoluției bolii;
- să efectueze, prin intermediul autorităților administrative subordonate și în colaborare cu instituțiile subordonate Ministerului Afacerilor Interne, controale oficiale la punctele de trecere a frontierei de stat, în care nu sunt organizate posturi de control sanitar - veterinar și fitosanitar, în vederea identificării în bagajele personale ale călătorilor a produselor de origine animală a căror introducere în Republica Moldova este interzisă.

7.7. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

- să organizeze prin intermediul direcțiilor de învățământ, la orele de dezvoltare personală discuții cu elevii despre pericolul FA.

7.8. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

- să asigure informarea țărilor partenere despre restricțiile de import pentru prevenirea introducerii FA pe teritoriul RM impuse de ANSA;
- să identifice posibilitatea atragerii fondurilor și proiectelor externe necesare profilaxiei și combaterii FA.

7.9. Autoritățile administrației publice locale (APL) de nivelurile întâi și al doilea

Sunt parteneri operaționali în răspunsul la focarele de boală, ca unități locale de sprijin. APL joacă un rol cheie în întărirea și implementarea strategiilor de control al bolii și sunt implicate în accesul rapid la resursele locale (echipamente), de asemenea, joacă un rol semnificativ în furnizarea de sprijin pentru educarea populației la nivel local.

În timpul unui focar, primăriile locale vor asista UOL cu personal, vehicule, logistică și spații, la solicitarea CLCB. Nivelul asistenței va depinde de circumstanțele locale și de presiunile care pot apărea.

Sarcina APL este să:

- colaboreze cu reprezentanți ai poliției locale la instalarea semnelor și panourilor de avertizare pe căile de acces din zonele de protecție și de supraveghere și în jurul fermelor/curților unde boala a fost confirmată. Aceste afișe se vor instala și pe drumurile ce delimitează granițele zonelor de protecție și de supraveghere;
- participe la evaluarea animalelor, în vederea despăgubirii acestora;
- acorde sprijin, în cazul neutralizării alternative a teritoriului, prin identificarea și punerea la dispoziție a terenurilor pentru incinerare/îngropare;
- pună la dispoziție utilajele și să sprijine cu personal activitățile referitoare la încărcare, săpare, astupare etc. ce se pot ivi în activitatea de neutralizare alternativă;
- colaboreze cu reprezentanți ai poliției locale în sprijinirea activităților de pază a obiectivelor, dacă este cazul.

7.10. Mass-media

7.10.1. Presa scrisă

- să publice articole despre recunoașterea febrei aftoase, răspândirea, sursele de infectare, căile de transmitere, măsurile de profilaxie a bolii.

7.10.2. Compania Teleradio - Moldova și Consiliul Coordonator al Audiovizualului

- să monteze și difuzeze spoturi video și audio în scopul informării populației despre riscul FA.

**CAPITOLUL VIII
GRUPUL NATIONAL DE EXPERTI (GNE) PENTRU FA**

8.1. Sarcini ale GNE

GNE reprezintă un organism cu rol consultativ, alcătuit din experți în domeniul legislației naționale și europene privind combaterea bolilor majore.

Experții din GNE pot fi recrutați din rândurile experților privați în combaterea bolilor, ori, dacă acest lucru nu este posibil, din rândul experților din ANSA și STSA, care au o bogată experiență în controlul bolilor.

GNE se constituie prin Ordin al Directorului general al ANSA și se întrunește ori de câte ori este necesar în timpul evoluției unui focar sau caz, ori în perioada de liniște epidemiologică.

Atribuțiile Grupului Național de Experți:

- Să asigure expertiză în domeniile solicitate și să sprijine ANSA în activitățile de pregătire pentru abordarea situațiilor de urgență;
- Să-i consilieze pe Șeful STSA și APL în ceea ce privește conduita de intervenție și metodele de abordare a focarului de boală, în funcție de extinderea acestuia și de realitatea din teren;
- Să-i consilieze pe Șeful STSA și APL cu privire la stabilirea zonelor de restricție (protecție și supraveghere) și a amplasării punctelor de dezinfecție pe drumurile de acces către exploatații;

- Să-i consilieze pe Șeful STSA și APL cu privire la metodele cele mai potrivite referitoare la ucidere și la eliminarea – neutralizarea cadavrelor;
- Să analizeze datele obținute din investigațiile epidemiologice și să ajute la stabilirea sursei de infecție a bolii;
- Să acorde suport teoretic pentru instruirile de personal cu privire la semnele clinice, epidemiologice, ancheta epidemiologică și controlul bolilor epizootice, exerciții de alertă de timp real, campanii de conștientizare asupra bolii pentru autorități, fermieri și veterinari.

8.2. Componenta Grupului Național de Experți pentru FA

- Directorul general adjunct pe compartimentul sanitar-veterinar, ANSA;
- Șeful Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor, ANSA;
- Inspector principal din cadrul DSBA, ANSA;
- Inspector principal din cadrul DSBA, ANSA;
- Directorul adjunct al IP CRDV;
- Șeful secției virusologie, IP CRDV;
- Șeful secției recepție probe și morfopatologie, IP CRDV;
- Șeful Catedrei clinică II din cadrul facultății Medicină Veterinară, Universitatea Agrară de Stat;
- Șeful secției supraveghere sanitar – veterinară din cadrul STSA, unde a fost confirmată boala.

CAPITOLUL IX RESURSE

9.1. Resurse de personal

În controlul focarelor de boală, este necesară dislocarea rapidă de personal și de echipamente spre CLCB din raionul/municipiul unde evoluează focarul.

La nivelul UOL a CLCB trebuie să se mențină o listă a personalului veterinar și administrativ care poate fi contactat la momentul suspiciunii sau confirmării unui focar de boală.

Lista trebuie să includă tot personalul calificat și experimentat în controlul bolilor, din cadrul raionului/municipiului, cu datele de contact ale fiecăruia.

STSA au obligația să înființeze o linie telefonică de sprijin disponibilă pentru public, pentru anunțarea suspiciunilor de boală.

Numărul de persoane care operează în fiecare CLCB, atunci când FA este confirmată, va fi dictat de numărul de focare și de mărimea zonelor de restricție.

Personalul CLCB va include:

- personal administrativ de la nivelul raionului și STSA;
- inspectori veterinari oficiali instruiți în managementul situațiilor de urgență din domeniul sanitar - veterinar, în cazul apariției bolii;
- medici veterinari de liberă practică, instruiți în diagnosticul bolilor pe specii, cu competențe în ucidere, măsuri de biosecuritate și alte proceduri ce se aplică în zonele de control, operațiunile de control a mișcării animalelor în teritoriu și alte restricții;

- personal tehnic auxiliar la nivelul CLCB, având competențe în diverse operațiuni (exemplu: evaluarea animalelor, ucidere, proceduri DDD care se execută în curțile infectate, și operațiuni privitoare la controlul mișcărilor);

În cazul în care se consideră că personalul de la nivelul STSA nu este în număr suficient pentru activitățile de combatere (inspectorii veterinari oficiali și medicii veterinari de liberă practică și personal tehnic ajutător), ANSA va detașa, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, personal suplimentar de specialitate care lucrează în STSA din alte raioane/municipii, ori în alte structuri (medici și personal tehnic din abatoare), care să efectueze activitățile de combatere necesare, în funcție de amploarea evenimentului epidemiologic.

Lista persoanelor de contact responsabile de instituirea Centrului local de combatere a bolii este stipulată în **anexa nr. 4** al prezentului Plan de contingență.

9.2. Resurse de echipament și materiale

Haine de protecție, echipament pentru conținerea animalelor, truse de necropsie pentru examinarea *post-mortem* și pentru colectarea probelor pentru diagnostic, echipament pentru uciderea efectivelor, echipamente pentru colectarea probelor de sânge, pentru curățare și dezinfecție, etc. sunt specificate în Manualul operațional pentru intervenția în focarele de FA, **cap. 4 „Echipament, materiale și instrumente necesare intervenției în focarele de FA”**.

La nivel local, CLCB trebuie să aibă acces imediat și să poată procura rapid echipamentele de protecție și facilitățile materiale care să asigure implementarea întregului set de măsuri pentru controlul bolilor.

O parte din aceste echipamente și materiale va fi stocată pentru cazuri de necesitate la nivelul STSA, iar restul trebuie să poată fi achiziționat rapid, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare privind achizițiile din surse publice sau private.

CAPITOLUL X LABORATOARE DE DIAGNOSTIC

Investigațiile de laborator pentru diagnosticul febrei aftoase se va efectua de către I.P. CRDV.

În cazul în care rezultatul este pozitiv, Directorul general al Agenției va asigura organizarea livrării probelor la un laborator internațional de referință pentru febra aftoasă, în scopul confirmării adiționale a bolii.

Laboratorul Național de Referință pentru FA: IP CRDV, str. Murelor 3.

Laboratorul Internațional de Referință pentru FA: The Institute for Animal Health, Pirbright Laboratory, of the Biotechnology and Biological Sciences Research Council (BBSRC), în Marea Britanie.

CAPITOLUL XI

VACCINAREA DE URGENȚĂ ÎMPOTRIVA FEBREI AFTOASE

Republica Moldova nu practică vaccinarea preventivă sau de necesitate împotriva FA din anul 1992.

În cazul apariției focarelor de febră aftoasă pe teritoriul Republicii Moldova, modul de organizare a vaccinării de urgență este descris în Manualul operațional pentru intervenția în focarele de febră aftoasă al prezentului Plan de contingență, la capitolul 17 „Organizarea vaccinării de urgență”.

CAPITOLUL XII

PROGRAME DE INSTRUIRE A PERSONALULUI

Personalul veterinar din Moldova trebuie să fie implicat cu regularitate în:

- a) activități de formare a personalului (instruiri, seminarii) privind semnele clinice, investigația epidemiologică și metodele de control al bolilor;
- b) exerciții de simulare, organizate de una/două ori pe an;
- c) activități de formare în tehnicile de comunicare, cu scopul de a organiza campanii de sensibilizare privind apariția epizootiilor curente, adresate autorităților, exploataților și medicilor veterinari;
- d) exerciții de simulare în timp real, în teren, pentru testarea aplicabilității planurilor de contingență elaborate de către autoritatea competentă centrală.

La exercițiile de simulare se instruiesc specialiștii veterinari care vor participa nemijlocit la eradicarea focarului de boală și este de preferat ca exercițiile să fie organizate în cooperare cu instituțiile care au atribuții în controlul bolilor.

Personalul veterinar implicat în combaterea bolii trebuie nominalizat pentru instruire atât în țară și străinătate

Instruirea personalului din laboratoare se realizează cu privire la prezentarea noilor echipamente pentru laborator și a testelor de diagnostic pentru FA, ca parte a Planului de contingență pentru FA. Personalul veterinar din LNR trebuie să urmeze, de asemenea, cursuri de instruire periodice sau să participe la teste inter-laboratoare cel puțin o dată pe an.

Exercițiile de simulare și instruirile pot fi organizate la nivel:

- local, pentru instruirea personalului de pe teritoriul unui raion/municipiu;
- regional, pentru instruirea personalului mai multor raioane din aceeași regiune;
- național, pentru instruirea personalului din întreaga țară.

Organizarea exercițiilor naționale și regionale revine în sarcina ANSA, iar a celor locale revine STSA;

CAPITOLUL XIII

PROGRAME DE INFORMARE ȘI DE CONȘTIENTIZARE A POPULAȚIEI

Atât în timp de liniște epidemiologică, cât și în perioadele de evoluție a bolii, autoritatea competentă centrală și structurile deconcentrate din teritoriu trebuie să informeze și conștientizeze fermierii, factorii de decizie și publicul prin:

- comunicate de presă privind situația bolilor majore care evoluează în Europa în țările vecine și în lume, în scopul conștientizării și al pregătirii acestora pentru situațiile de urgență generate de evoluția bolilor majore la animale;
- afișarea în locuri publice de material informativ referitor la bolile cele mai probabile de a evolua în teritoriu;
- tipărirea de broșuri informative și răspândirea lor printre fermieri, cu ajutorul medicilor veterinari oficiali, medicilor veterinari de liberă practică împuterniciți și a primăriilor locale;
- anunțuri în media și pe internet;
- ședințe informative publice pentru publicitate intensivă la acutizarea bolii.

ANSA trebuie să prevadă în bugetul anual fonduri pentru tipărirea de materiale informative.

În cazul existenței unui risc privind FA în țară, în țările vecine, ANSA va conlucra cu presa scrisă, posturile de radio și televiziunile locale pentru inițierea unor emisiuni în care să se explice populației ce aspecte trebuie urmărite în evoluția stării de sănătate a animalelor, în vederea notificării cât mai rapide a suspiciunilor.

Avertizarea populației este o problemă extrem de delicată și trebuie să se realizeze fără a crea panică.

În timpul evoluției unor focare de boli majore, ANSA are obligația înființării unei linii telefonice de urgență la nivel central și raional/municipal la care se pot solicita/oferi informații cu privire la boali și evoluția acestora.

Crescătorii vor fi anunțați prin media că vor primi despăgubiri pentru animalele bolnave găsite în exploatații, pentru a stimula anunțarea cazurilor de boală.

În cazul evoluției unor focare de FA, ANSA va întocmi un raport lunar privind situația internă și internațională a FA, care va fi distribuit:

- tuturor STSA;
- asociațiilor de crescători de păsări.

Modele de dispozitii, măsuri de restricție și anunțuri, sunt descrise în Manualul Operational pentru FA, în *patrea IV Formulare specifice*.

Fiecare STSA, va avea cel puțin o copie a Planului de Contingență pentru FA, pentru instrucțiuni.

CAPITOLUL XIV

DISTRUGEREA CADAVRELOR ÎN CAZUL UNEI EPIDEMII MAJORE

RM nu posedă capacitatea suficientă pentru ecarisarea convențională a cadavrelor și carcaselor provenite în urma aplicării măsurilor de control în cazul unei epidemii majore de febră aftoasă cu focare multiple. De aceea, vor fi folosite ca metode de neutralizare arderea și îngroparea.

Uciderea animalelor și distrugerea carcaselor în cazul izbucnirii unui focar de febră aftoasă se va face cât mai rapid posibil, pentru a împiedica răspândirea bolii în exploatațiile de contact.

Distrugerea animalelor ucise se poate face prin două metode:

- a) convențional (prin denaturarea în unități specializate);
- b) alternativ, acolo unde este depășită capacitatea de neutralizare a cadavrelor sau unde condițiile epidemiologice o impun.

Pot fi folosite metode alternative de ecarisare ca incinerarea și îngroparea. Dacă se hotărăște folosirea acestor metode, trebuie întâi să fie consultată Autoritatea Locală pentru Protecția Mediului, cu privire la locurile potrivite ce vor fi folosite.

Descrierea metodelor de ucidere și de distrugere a carcaselor este cuprinsă în procedurile din Manualul operațional pentru FA.

CAPITOLUL XV

CURĂȚENIA ȘI DEZINFECȚIA PRIMARĂ ȘI FINALĂ

Operațiunile de curățare și dezinfecție și, atunci când este necesar, măsurile de distrugere a rozătoarelor și insectelor sunt efectuate sub supraveghere veterinară oficială și în conformitate cu instrucțiunile date de medicul veterinar oficial;

Substanțele dezinfectante ce trebuie utilizate și concentrațiile acestora sunt aprobate oficial de către autoritatea competentă, pentru a se asigura distrugerea virusului febrei aftoase;

Eficiența substanțelor dezinfectante trebuie verificată înainte de utilizare, deoarece eficiența unor substanțe dezinfectante este diminuată de depozitarea prelungită; Alegerea substanțelor dezinfectante și a procedurilor de dezinfecție trebuie făcută luându-se în considerare natura incintelor, vehiculelor și obiectelor care urmează să fie tratate;

Condițiile în care sunt utilizați agenții de degresare și substanțele dezinfectante trebuie să asigure eficacitatea acestora. În special, trebuie respectați parametrii tehnici indicați de producător, cum ar fi: presiunea, temperatura minimă și timpul de contact necesar;

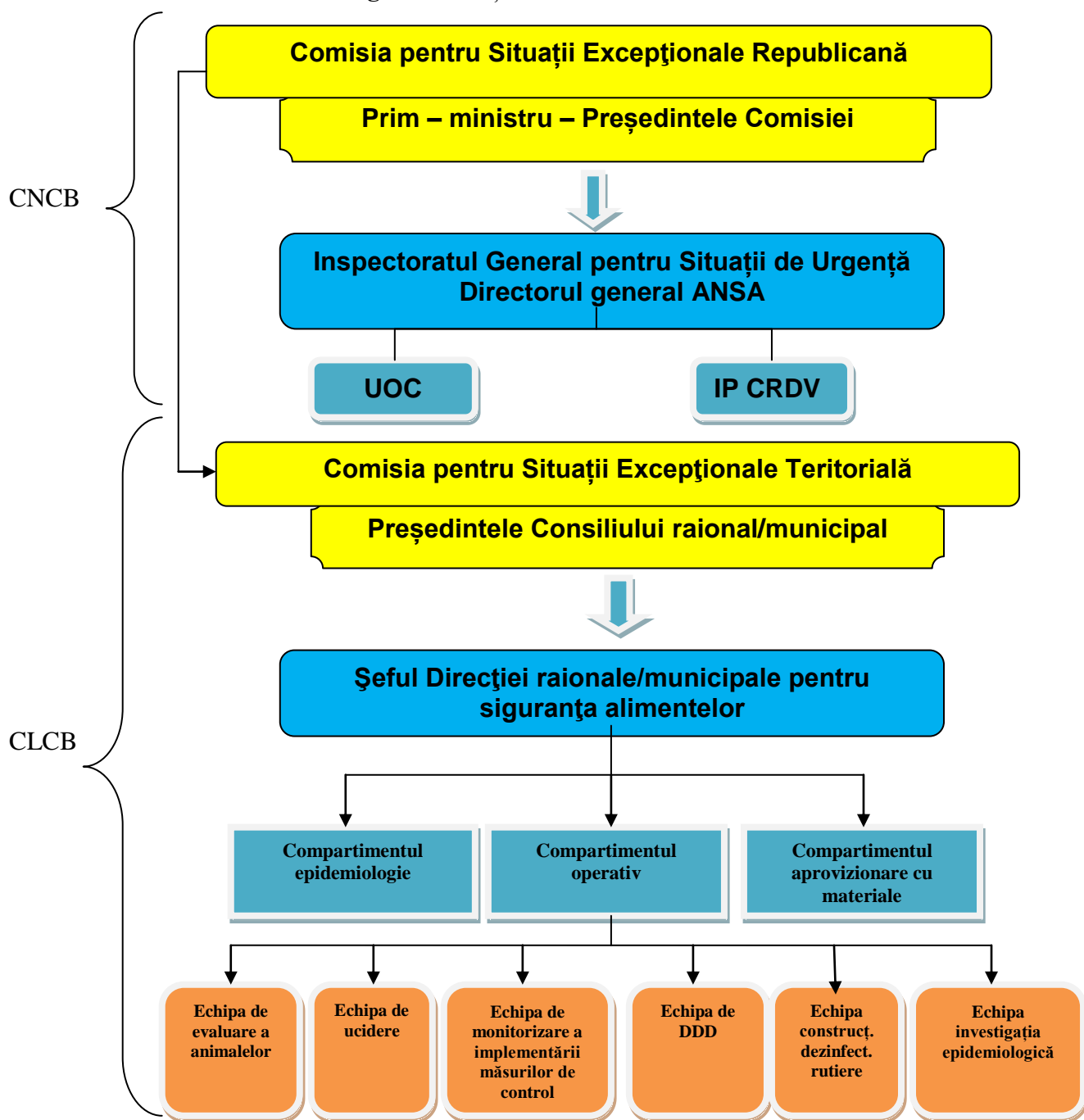
Desfășurarea curățeniei și dezinfecției în caz de febră aftoasă este prevăzută în capitolul 16 al Manualului operațional pentru febra aftoasă;

După fiecare dezinfecție se întocmește un act de dezinfecție, dezinsecție și deratizare. Modelul *Actului de dezinfecție, dezinsecție și deratizare* este descris în Manualul operațional pentru febra aftoasă, *Formularul nr. 16*.

A N E X E:

Anexa nr. 1
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
Febra Aftoasă

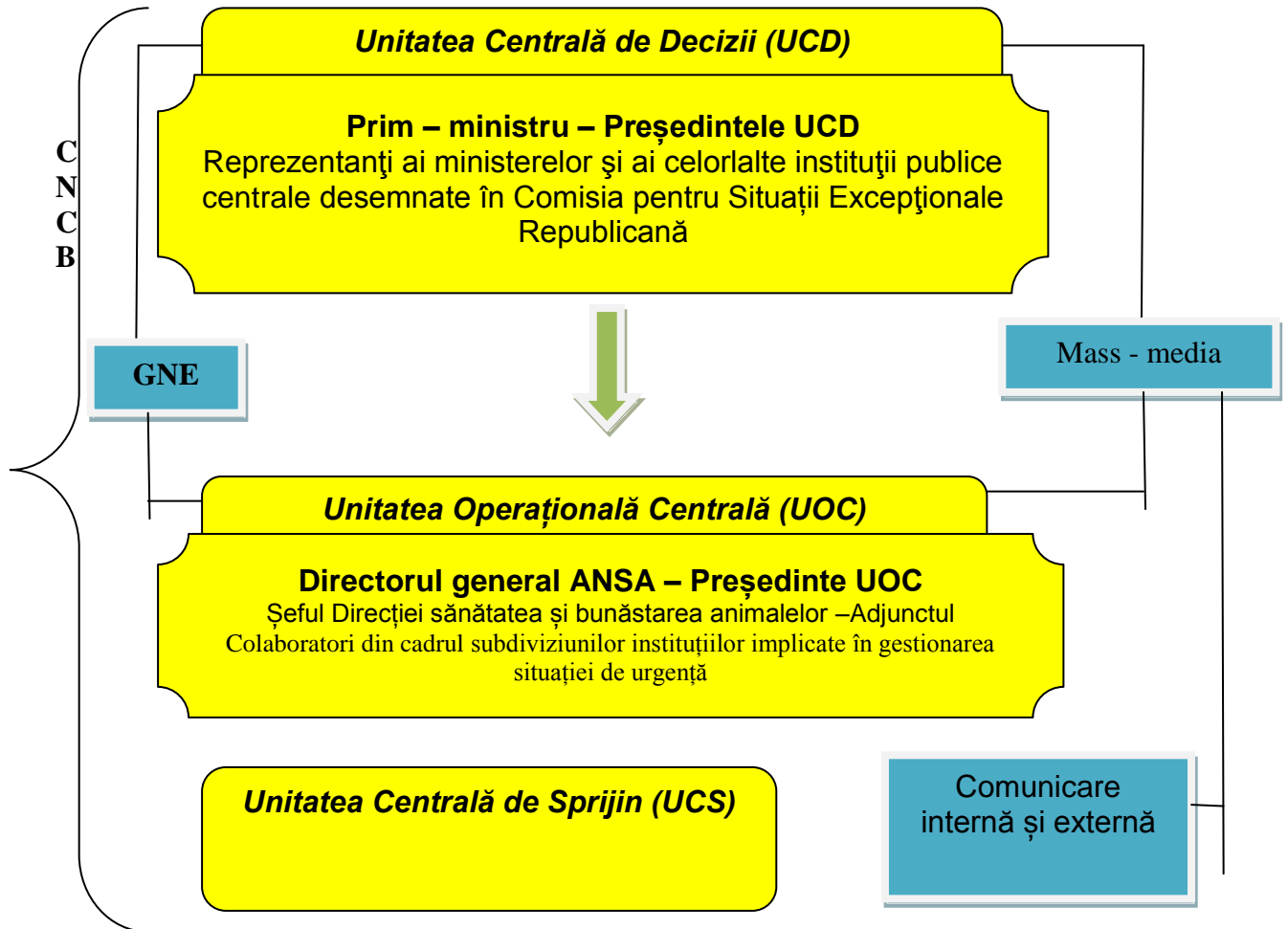
Diagrama Lanțului de Comandă

Notă:

UOC – Unitatea Operațională Centrală
DDD – Dezinfecție, dezinsecție, deratizare

Diagrama Centrului Național de Combateră a Bolii

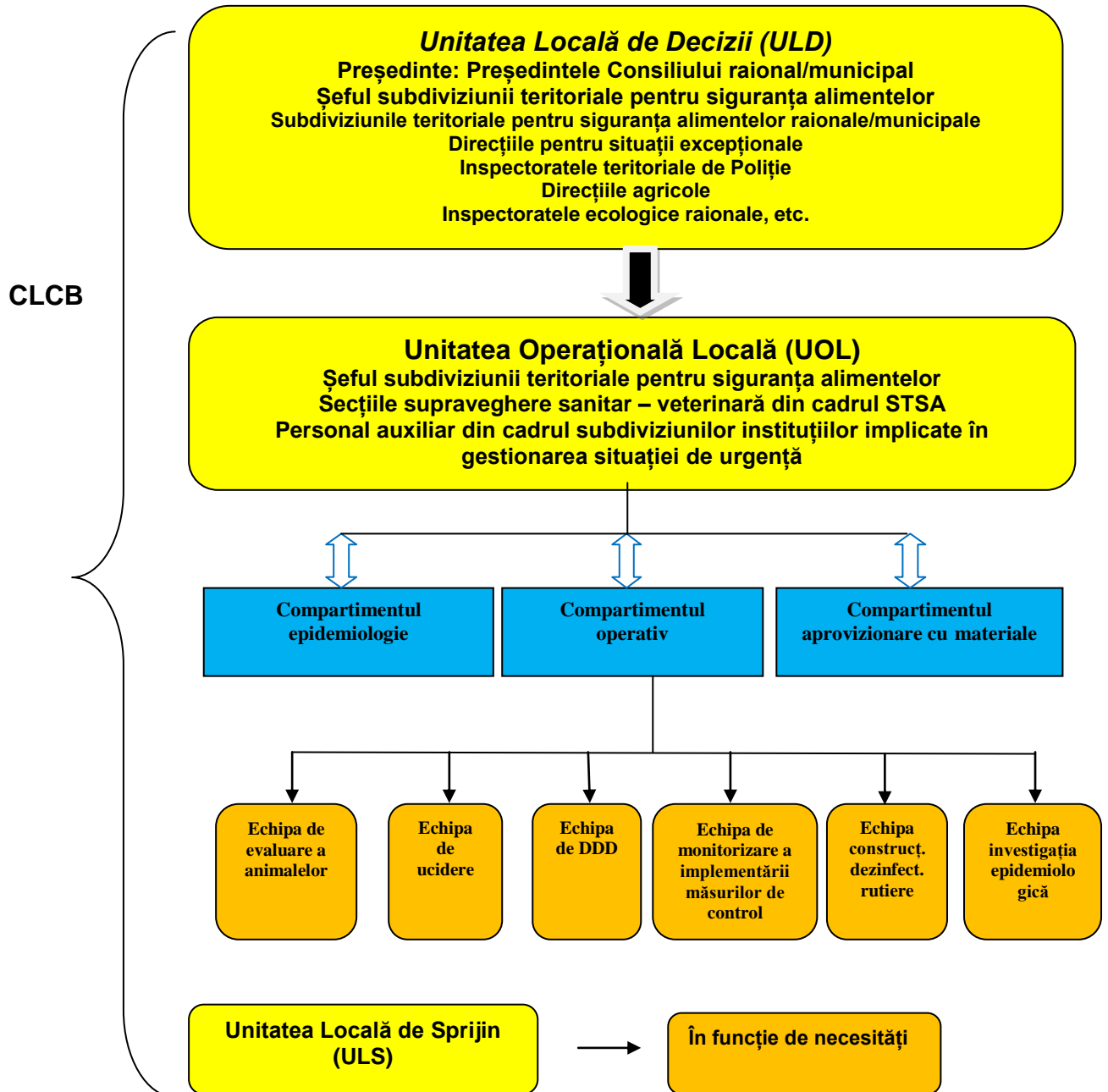
Notă:

CNCB – Centrul Național de Combateră a Bolii

GNE – Grupul Național de Experti

Diagrama Centrului Local de Combatere a Bolii

**Lista Unităților Operaționale Locale (UOL) din cadrul
Centrului Local de Combatere a Bolilor (CLCB)**

Nr.	Denumirea raionului/ municipiului	Șeful Subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor	Telefon de serviciu
1.	Anenii Noi	Andronic Petru	0265-22957
2.	Edineț (cu raza de acoperire și a raionului Briceni)	Roșca Alexandru	0247-22300
3.	Cahul	Maximenco Sergiu	0299-41833
4.	Cantemir (cu raza de acoperire și a r. Leova)	Secieru Sergiu	0273-23313
5.	Călărași (cu raza de acoperire și a r. Telenești)	Orbu Tudor	0244-75432
6.	Căușeni (cu raza de acoperire și a r. Ștefan Vodă)	Agapii Vitalii	0243-23087
7.	Cimișlia (cu raza de acoperire și a r. Basarabeasca)	Jubea Valentina	0297-22576
8.	Criuleni (cu raza de acoperire și a r. Dubăsari)	Dolganiuc Vitalie	0248-55280
9.	Drochia	Nofit Gheorghe	0252-22474
10.	Florești (cu raza de acoperire și a r. Șoldănești)	Prodan Alexandru	0250-22010
11.	Fălești (cu raza de acoperire și a r. Glodeni)	Baban Ion	0259-23761
12.	Hîncești (cu raza de acoperire și a r. Ialoveni)	Cojocaru Dumitru	0269-23659
13.	Ocnîța (cu raza de acoperire și a r. Donușeni)	Cvasnițaia Nadejda	0271-22267
14.	Orhei (cu raza de acoperire și a raionului Rezina)	Lisnic Sergiu	0235-21640
15.	Rîșcani	Eremciuc Iurie	0256-24751
16.	Soroca	Moraru Fiodor	0230-23157
17.	Strășeni	Stamati Vsevolod	0237-22831
18.	Sîngerei	Golban Valeriu	0237-22831
19.	Taraclia	Lisița Ivan	0294-25377
20.	Ungheni (cu raza de acoperire și a r. Nisporeni)	Echim Valeriu	0236-22876
21.	UTA Găgăuzia	Tucan Mihail	0298-22518
22.	Municipiul Chișinău	Sîrbu Maxim	022-593-234
23.	Municipiul Bălți	Puha Dumitru	0231-29926